

SKLEP KOMISIJE

z dne 24. junija 2011

o določitvi okoljskih meril za podeljevanje znaka EU za okolje mazivom

(notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 4447)

(Besedilo velja za EGP)

(2011/381/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

(7) Ukrepi iz tega sklepa so v skladu z mnenjem Odbora, ustanovljenega s členom 16 Uredbe (ES) št. 66/2010 –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 66/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o znaku EU za okolje ⁽¹⁾ in zlasti člena 8(2) Uredbe,

Člen 1

Skupina proizvodov „maziva“ zajema naslednje kategorije:

po posvetovanju z Odborom Evropske unije za znak za okolje,

Kategorija 1: hidravlične tekočine in olje za prenose za traktorje

ob upoštevanju naslednjega:

Kategorija 2: masti in masti za grodnične cevi

(1) V skladu z Uredbo (ES) št. 66/2010 se lahko znak EU za okolje podeli proizvodom z manjšim vplivom na okolje v njihovem celotnem življenjskem krogu.

Kategorija 3: olja za verižne žage, sredstva za razkalupljanje betona, maziva za žičnate vrvi, olja za grodnične cevi in druga maziva, ki gredo v celoti v izgubo

(2) Uredba (ES) št. 66/2010 določa, da se uvedejo posebna merila za podelitev znaka EU za okolje glede na skupine proizvodov.

Kategorija 4: olja za dvotaktni motor

(3) Odločba Komisije 2005/360/ES ⁽²⁾ je določila okoljska merila in z njimi povezane zahteve za ocenjevanje in preverjanje za maziva, ki veljajo do 30. junija 2011.

Kategorija 5: olja za industrijsko ali pomorsko opremo.

(4) Ta merila so bila dodatno spremenjena v skladu s tehnološkim razvojem. Nova merila in z njimi povezane zahteve za ocenjevanje in preverjanje veljajo štiri leta od datuma sprejetja te odločbe.

Člen 2

V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(5) Odločbo 2005/360/ES je treba nadomestiti zaradi jasnosti.

1. „mazivo“ pomeni pripravek, ki ga sestavljajo bazna olja in dodatki;

2. „bazno olje“ pomeni mazalno tekočino, katere tekočnost, staranje, mazivnost in lastnosti preprečevanja obrabe, kot tudi njene lastnosti preprečevanja onesnaževanja, niso bile izboljšane z dodatkom(-ki);

(6) Proizvajalcem, ki so za svoje proizvode dobili znak EU za okolje za maziva na podlagi meril iz Odločbe 2005/360/ES, je treba omogočiti prehodno obdobje, da bodo imeli dovolj časa za prilagoditev svojih proizvodov tako, da bodo ustrezali spremenjenim merilom in zahtevam. Proizvajalcem je treba še dovoliti, da vložijo vloge na podlagi meril, navedenih v Odločbi 2005/360/ES, ali na podlagi meril v tej odločbi do prenehanja veljavnosti navedene odločbe.

3. „snov“ pomeni kemični element in njegove spojine v naravnem stanju ali pridobljene v kakršnem koli proizvodnem postopku, vključno z vsemi dodatki, potrebnimi za ohranitev obstojnosti izdelkov, in vsemi nečistočami, ki nastanejo zaradi uporabljenega postopka, ne vključujejo pa topila, ki ga je mogoče izločiti, ne da bi se tako vplivalo na obstojnost snovi ali da bi se spremenila njena sestava;

4. „sredstvo za zgoščevanje“ pomeni eno ali več snovi v baznem olju, ki se uporabljajo za zgostitev ali spremembo reologije mazalne tekočine ali masti;

⁽¹⁾ UL L 27, 30.1.2010, str. 1.⁽²⁾ UL L 118, 5.5.2005, str. 26.

5. „glavna komponenta“ pomeni vsako snov, ki zavzema več kot 5 % teže maziva;
6. „dodatek“ pomeni snov ali zmes, katere glavne funkcije so izboljšanje tekočnosti, staranja, mazivnosti, preprečevanja obrabe ali preprečevanje onesnaževanja;
7. „mast“ pomeni trden do poltrden pripravek, ki je sestavljen iz zgoščevalnega sredstva v tekočem mazivu, in lahko vsebuje katero koli sestavino, ki daje posebne lastnosti.

Člen 3

Za podelitev znaka EU za okolje v okviru Uredbe (ES) št. 66/2010 mora proizvod spadati v skupino proizvodov „maziva“, kakor je opredeljeno v členu 1 tega sklepa in mora biti v skladu z merili in z njimi povezanimi zahtevami za ocenjevanje in preverjanje, določenimi v Prilogi k temu sklepu.

Člen 4

Okoljska merila za skupino proizvodov „maziva“ ter s tem povezane zahteve za ocenjevanje in preverjanje veljajo štiri leta od datuma sprejetja tega sklepa.

Člen 5

Za administrativne namene se skupini proizvodov „maziva“ dodeli kodna številka „027“.

Člen 6

Odločba 2005/360/ES se razveljavi.

Člen 7

1. Z odstopanjem od člena 6 se vloge za podelitev znaka EU za okolje za proizvode, ki spadajo v skupino proizvodov „maziva“, za katere je bil vložen zahtevek pred datumom sprejetja tega sklepa, ocenjujejo v skladu s pogoji iz Odločbe 2005/360/ES.

2. Vloge za pridobitev znaka EU za okolje za proizvode iz skupine proizvodov „maziva“, predložene po datumu sprejetja tega sklepa, vendar najpozneje do 30. junija 2011, lahko temeljijo na merilih iz Odločbe 2005/360/ES ali na merilih iz tega sklepa. Te vloge se obravnavajo skladno z merili, na podlagi katerih so pripravljene.

3. Če se znak EU za okolje podeli na podlagi vloge, ocenjene po merilih iz Odločbe 2005/360/ES, se lahko ta znak EU za okolje uporablja 12 mesecev od datuma sprejetja tega sklepa.

Člen 8

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Bruslju, 24. junija 2011

Za Komisijo
Janez POTOČNIK
Član Komisije

PRILOGA

OKVIR

Cilji meril

Cilj teh meril je predvsem pospeševanje takih proizvodov, ki ob uporabi manj škodujejo vodi in tlom in vsebujejo velik delež snovi na biološki osnovi.

MERILA

1. Izključene ali omejene snovi in zmesi
2. Izločitev posebnih snovi
3. Dodatne zahteve glede strupenosti za vodno okolje
4. Biološka razgradljivost in biološki akumulativni potencial
5. Obnovljive surovine
6. Minimalna tehnična zmogljivost
7. Informacije na znaku EU za okolje.

Zahteve za ocenjevanje in preverjanje

(a) Zahteve

Pri vsakem merilu so navedene posebne zahteve za ocenjevanje in preverjanje.

Kadar se od vlagatelja zahteva, da pristojnemu organu zagotovi izjave, dokumentacijo, analize, poročila o testih ali druga dokazila o skladnosti z merili, se razume, da lahko ti izvirajo od vlagatelja in/ali njegovega(-ih) dobavitelja(-ev) in/ali njihovega(-ih) dobavitelja(-ev), kakor je ustrezno.

Dobavitelj dodatka, zgoščevalnega sredstva ali baznega olja lahko zagotovi ustrezne informacije neposredno pristojnemu organu.

Kadar je mogoče, morajo preskuse opraviti laboratoriji, ki izpolnjujejo splošne zahteve EN ISO 17025 ali enakovrednega standarda.

Kadar je to primerno, se lahko poleg preskusnih metod, navedenih za vsako posamezno merilo, uporabijo tudi druge, če njihovo enakovrednost sprejme pristojni organ, ki ocenjuje vlogo.

Po potrebi lahko pristojni organi zahtevajo dokazno dokumentacijo in izvedejo neodvisna preverjanja.

Splošna shema za oceno katere koli sestavine v mazivu je predstavljena v preglednici 1.

(b) Zgornje meje pri meritvah

Sestavine, ki jih mazivo vsebuje več kot 0,010 % (m/m) in so dodane namerno in/ali nastanejo namerno po kateri koli kemijski reakciji v uporabljenem mazivu, se jasno navedejo z nazivi in masnimi koncentracijami, v kateri so, ter, kjer je to ustrezno, z njihovo registrsko številko po CAS in ES.

Merila se uporabljajo, kot sledi:

- za merila 1a, 6 in 7 za uporabljena maziva,
- za merili 1b in 2 za vsako navedeno sestavino, ki je bila dodana ali je nastala namerno in je proizvod vsebuje več kot 0,010 % (m/m),
- za merila 3, 4 in 5 za vsako navedeno sestavino, ki je bila dodana ali je nastala namerno in je proizvod vsebuje več kot 0,10 % (m/m).

Poleg tega skupni delež navedenih snovi, za katere se ne uporabljata merili 3 in 4, ne sme presegati 0,5 % (m/m).

MERILA ZA PODELJEVANJE ZNAKA EU ZA OKOLJE

Merilo 1 – Izključene ali omejene snovi in zmesi

(a) Nevarne snovi in zmesi

V skladu s členom 6(6) Uredbe (ES) št. 66/2010 o znaku EU za okolje proizvod ali kateri koli njegov del ne sme vsebovati snovi (v kateri koli obliki, vključno z nanooblikami), ki izpolnjujejo merila za razvrstitev v stavke o nevarnosti ali opozorilne stavke, navedene spodaj, v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ali Direktivo Sveta 67/548/EGS ⁽²⁾, ali snovi iz člena 57 Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾. Spodaj navedeni opozorilni stavki se na splošno nanašajo na snovi. Nanooblike, ki so bile namerno dodane proizvodu, morajo izpolnjevati to merilo, ne glede na koncentracijo.

Seznam stavkov o nevarnosti in opozorilnih stavkov:

Stavek o nevarnosti ⁽¹⁾	Opozorilni stavek ⁽²⁾
H300 Smrtno pri zaužitju	R28
H301 Strupeno pri zaužitju	R25
H304 Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno	R65
H310 Smrtno v stiku s kožo	R27
H311 Strupeno v stiku s kožo	R24
H330 Smrtno pri vdihavanju	R26
H331 Strupeno pri vdihavanju	R23
H340 Lahko povzroči genetske okvare	R46
H341 Sum povzročitve genetskih okvar	R68
H350 Lahko povzroči raka	R45
H350i Lahko povzroči raka pri vdihavanju	R49
H351 Sum povzročitve raka	R40
H360F Lahko škoduje plodnosti	R60
H360D Lahko škoduje nerojenemu otroku	R61
H360FD Lahko škoduje plodnosti. Lahko škoduje nerojenemu otroku	R60; R61; R60-61
H360Fd Lahko škoduje plodnosti. Sum škodljivosti za nerojenega otroka	R60–R63
H360Df Lahko škoduje nerojenemu otroku. Sum škodljivosti za plodnost	R61–R62
H361f Sum škodljivosti za plodnost	R62
H361d Sum škodljivosti za nerojenega otroka	R63
H361fd Sum škodljivosti za plodnost. Sum škodljivosti za nerojenega otroka	R62-63
H362 Lahko škoduje dojenim otrokom	R64
H370 Škoduje organom	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Lahko škoduje organom	R68/20; R68/21; R68/22

⁽¹⁾ UL L 353, 31.12.2008, str. 1.

⁽²⁾ UL 196, 16.8.1967, str. 1.

⁽³⁾ UL L 396, 30.12.2006, str. 1.

Stavek o nevarnosti ⁽¹⁾	Opozorilni stavek ⁽²⁾
H372 Škoduje organom pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Lahko škoduje organom pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Zelo strupeno za vodne organizme	R50
H410 Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki	R50-53
H411 Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki	R51-53
H412 Škodljivo za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki	R52-53
H413 Lahko ima dolgotrajne škodljive učinke na vodne organizme	R53
EUH059 Nevarno za ozonski plašč	R59
EUH029 V stiku z vodo se sprošča strupen plin	R29
EUH031 V stiku s kislinami se sprošča strupen plin	R31
EUH032 V stiku s kislinami se sprošča zelo strupen plin	R32
EUH070 Strupeno ob stiku z očmi	R39-41

⁽¹⁾ Kakor je določeno v Uredbi (ES) št. 1272/2008.

⁽²⁾ Kakor je določeno v Direktivi 67/548/EGS.

To merilo se uporablja tudi za naslednje stavke o nevarnosti in opozorilne stavke:

Stavek o nevarnosti ⁽¹⁾	Opozorilni stavek ⁽²⁾
H334: Lahko povzroči simptome alergije ali astme ali težave z dihanjem pri vdihavanju	R42
H317: Lahko povzroči alergijski odziv kože	R43
H314 Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči	R34; R35
H319 Povzroča hudo draženje oči	R36
H315 Povzroča draženje kože	R38
EUH066 Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože	R66
H336 Lahko povzroči zaspanost in omtico	R67

⁽¹⁾ Kakor je določeno v Uredbi (ES) št. 1272/2008.

⁽²⁾ Kakor je določeno v Direktivi 67/548/EGS.

Snovi ali zmesi, katerih lastnosti se pri obdelavi spremenijo (na primer niso več biološko razpoložljive ali se kemično spremenijo) tako, da ugotovljena nevarnost ni več upoštevana, so izvzete iz zgoraj navedene zahteve.

Mejne vrednosti za snovi, ki izpolnjujejo merila iz člena 57(a), (b) ali (c) Uredbe (ES) št. 1907/2006, ne smejo presežati 0,010 % (m/m). Če se posebne mejne vrednosti nanašajo na snovi, ki izpolnjujejo merila iz člena 57(a), (b) ali (c), njihova koncentracija ne sme presežati desetine (1/10) navedene najnižje posebne mejne vrednosti, razen če ta vrednost ne presega 0,010 % (m/m).

Odstopanja od merila 1a so navedena v preglednici 1.

Ocenjevanje in preverjanje merila: Vlagatelj pristojnemu organu predloži natančno sestavo proizvoda. Vlagatelj dokaže skladnost s tem merilom za snovi v proizvodu na podlagi podatkov, ki vključujejo vsaj podatke, navedene v Prilogi VII k Uredbi (ES) št. 1907/2006. Ti podatki ustrezajo posamezni obliki snovi, vključno z nanooblikami, uporabljenimi v proizvodu. Vlagatelj v ta namen predloži izjavo o skladnosti s tem merilom, skupaj s seznamom sestavin in ustrezne varnostne liste v skladu s Prilogo II k Uredbi (ES) št. 1907/2006 za izdelek in vse snovi, navedene v sestavi(-ah). Mejne vrednosti se navedejo v varnostnih listih v skladu s členom 31 Uredbe (ES) št. 1907/2006.

Zagotoviti je treba zadostno količino podatkov, da se omogoči ovrednotenje nevarnosti proizvoda za okolje (označene s stavki o nevarnosti H400–H413 ali stavki R: R 50, R 50/53, R 51/53, R 52, R 52/53, R 53) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 ali Direktivo 67/548/EGS in Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 1999/45/ES⁽¹⁾.

Ovrednotenje nevarnosti proizvoda za okolje se izvede z običajno metodo, kakor je navedena v Prilogi III k Direktivi 1999/45/ES, ali z metodo seštevanja iz razdelka 4.1.3.5.2 Uredbe (ES) št. 1272/2008. Vendar, kakor je navedeno v delu C Priloge III k Direktivi 1999/45/ES ali v razdelku 4.1.3.3 Uredbe (ES) št. 1272/2008, se lahko rezultati testiranja pripravka (bodisi priprava proizvoda ali tovorka dodatkov) kot takega uporabijo za spremembo razvrstitve glede strupenosti za vodno okolje, ki bi bili pridobljeni z običajno metodo ali metodo seštevanja.

(b) Snovi, razvrščene v skladu s členom 59(1) Uredbe (ES) št. 1907/2006

Za snovi, opredeljene kot snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost in so vključene na seznam iz člena 59 Uredbe (ES) št. 1907/2006, odstopanje od izključitve iz člena 6(6) Uredbe (ES) št. 66/2010 ni mogoče v zmesih in koncentracijah, ki presegajo 0,010 % (m/m).

Ocenjevanje in preverjanje: Seznam snovi, opredeljenih kot snovi, ki vzbujajo veliko skrb in so vključene na seznam kandidatnih snovi v skladu s členom 59 Uredbe (ES) št. 1907/2006, je na voljo na naslovu:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Sklicevanje na seznam se opravi na datum vloge.

Mejne vrednosti se navedejo v varnostnih listih v skladu z odstavkom 3.2.1(c) Priloge II k Uredbi Komisije (EU) št. 453/2010⁽²⁾.

Merilo 2 – Izločitev posebnih snovi

Končni proizvod ne sme vsebovati naslednjih navedenih snovi v količinah, ki presegajo 0,010 % (m/m):

- snovi, ki se pojavljajo na seznamu Unije prednostnih snovi na področju vodne politike v Prilogi X k Direktivi 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁾, kakor je bil spremenjen s seznamom kemikalij za prednostno delovanje, navedenim v Odločbi št. 2455/2001/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾ in dokumentu OSPAR (http://www.ospar.org/content/content.asp?menu=00950304450000_000000_000000),
- organskih halogenskih spojin in nitritnih spojin,
- kovin ali kovinskih spojin, z izjemo natrija, kalija, magnezija in kalcija. V primeru sredstev za zgoščevanje se lahko uporabljajo tudi litij in/ali litijeve spojine do koncentracij, omejenih z drugimi merili iz Priloge k temu sklepu.

Ocenjevanje in preverjanje: Za skladnost s temi zahtevami vlagatelj predloži pisno podpisano izjavo.

Merilo 3 – Dodatne zahteve glede strupenosti za vodno okolje

Vlagatelj dokaže skladnost z zahtevami po merilu 3.1 ali merilu 3.2.

Merilo 3.1 – Zahteve za mazivo in njegove glavne sestavine

Navedejo se podatki o akutni strupenosti glavnih sestavin in zmesi na vodno okolje.

Podatki o akutni strupenosti za vodno okolje za vsako glavno sestavino se navedejo za vsako od naslednjih dveh prehranjevalnih ravni: alge in vodne bolhe⁽⁵⁾. Kritična koncentracija akutne strupenosti vsake glavne sestavine za vodno okolje je najmanj 100 mg/l.

Podatki o akutni strupenosti za vodno okolje za uporabljeno mazivo se navedejo za vsako od naslednjih treh prehranjevalnih ravni: alge, vodne bolhe in ribe. Kritična koncentracija akutne strupenosti maziva iz kategorij 1 in 5 za vodno okolje je najmanj 100 mg/l, maziva iz kategorij 2, 3 in 4 pa najmanj 1 000 mg/l.

Preglednica 2 povzema zahteve za različne kategorije maziv v skladu z merilom 3.1.

⁽¹⁾ UL L 200, 30.7.1999, str. 1.

⁽²⁾ UL L 133, 31.5.2010, str. 1.

⁽³⁾ UL L 327, 22.12.2000, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 331, 15.12.2001, str. 1.

⁽⁵⁾ V tem sklepu lahko pri predložitvi podatkov za morsko okolje vodno bolho nadomestijo raki.

Ocenjevanje in preverjanje: Sprejmejo se podatki o strupenosti za morsko okolje ali celinske vode. Preskusi se izvajajo glede na ustrezne preskusne vrste in s temi vrstami, navedenimi v naslednjih smernicah: ISO/DIS 10253, OECD 201 ali del C.3 Priloge k Uredbi Sveta (ES) št. 440/2008 ⁽¹⁾ za alge, ISO TC 147/SC5/WG2 ali OECD 202 ali del C.2 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 za vodne bolhe in OECD 203 ali del C.1 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 za ribe. Po dogovoru s pristojnim organom so dovoljene so tudi enakovredne preskusne metode. Sprejmejo se samo vrednosti E_rC50 za alge (72 ur), $EC50$ za vodne bolhe (48 ur) in $LC50$ za ribe (96 ur).

Merilo 3.2 – Zahteve za vsako navedeno snov, ki je v koncentraciji nad 0,10 % (m/m)

Rezultati preskusa za kronično strupenost v obliki vrednosti neopaženega učinka (NOEC) se navedejo za vsako od naslednjih dveh vodnih prehranjevalnih ravni: vodne bolhe in ribe.

Če ni potrjenih rezultatov preskusa za kronično strupenost, se predložijo rezultati preskusov o akutni strupenosti za vodno okolje za vsako od naslednjih dveh prehranjevalnih ravni: alge in vodne bolhe. Ena ali več snovi, ki izkazujejo določeno stopnjo strupenosti za vodno okolje, so v vsaki od petih kategorij maziv dovoljene za kumulativno masno koncentracijo v mazivu, kakor je navedeno v preglednici 1.

Ocenjevanje in preverjanje: Podatka o vrednosti neopaženega učinka (NOEC) za dve prehranjevalni ravni, vodne bolhe in ribe, se določita na podlagi naslednjih preskusnih metod: metod iz dela C.20 in dela C.14 Priloge k Uredbi Komisije (ES) št. 440/2008 za vodne bolhe in ribe ali enakovrednih preskusnih metod po dogovoru s pristojnim organom.

Za alge in vodne bolhe se sprejmejo podatki o akutni strupenosti za morsko okolje ali celinske vode. Preskusi v morski vodi se izvajajo glede na ustrezne preskusne vrste in s temi vrstami, navedenimi v naslednjih smernicah: ISO/DIS 10253, OECD 201 ali del C.3 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 za alge, ISO TC 147/SC5/WG2, OECD 202 ali del C.2 Priloge k Uredbi Komisije (ES) št. 440/2008 za vodne bolhe in OECD 203 ali del C.1 Priloge k Uredbi Komisije (ES) št. 440/2008 za ribe. Po dogovoru s pristojnim organom so dovoljene so tudi enakovredne preskusne metode. Sprejmejo se samo vrednosti E_rC50 za alge (72 ur) in $EC50$ za vodne bolhe (48 ur).

Ocenjevanje in preverjanje za merili 3.1 in 3.2: Pristojnemu organu se predložijo visoko kakovostna poročila o preskusih ali podatki iz literature (preskušanje se opravi v skladu s sprejemljivimi protokoli in dobro laboratorijsko prakso), vključno z referencami, s katerimi se dokaže skladnost z zahtevami o strupenosti za vodno okolje v preglednici 1.

V primeru rahlo topljivih snovi ali pripravkov (< 10 mg/l) se za določitev strupenosti za vodno okolje lahko uporabi metoda Water Accommodated Fraction (WAF). Za merila razvrščanja se lahko neposredno uporabi uveljavljena dozirna stopnja, ki se včasih navaja kot LL50 in se nanaša na smrtno stopnjo. Pripravek Water Accommodated Fraction sledi priporočilom, določenim v skladu z eno od naslednjih smernic; tehnično poročilo ECETOC št. 20 (1986), Priloga III k OECD 1992 301 ali smernica ISO dokument ISO 10634 ali ASTM D6081-98 (Standardna praksa za testiranje strupenosti maziv na vodno okolje: Priprava vzorcev in tolmačenje rezultatov ali enakovrednih metod). Poleg tega se šteje, da dokaz o nestrupenosti snovi na njeni mejni vrednosti topnosti v vodi izpolnjuje zahteve tega merila.

Študije o strupenosti za vodno okolje ni treba opraviti, če:

- je razvrstitev snovi, baznega olja ali dodatka že navedena na razvrstitvenem seznamu mazalnih snovi ali
- je mogoče predložiti veljavno izjavo o skladnosti, ki jo izda pristojni organ, ali
- snov po vsej verjetnosti ne bo prekoračila bioloških membran $MM > 800$ g/mol ali molekularnega premera $> 1,5$ nm (> 15 Å) ali
- je snov polimer in delež njene molske mase pod 1 000 g/mol je manjši od 1 % ali
- je snov zelo netopna v vodi (topnost v vodi < 10 µg/l),

kot take se snovi ne štejejo za strupene za alge in vodne bolhe v vodnem sistemu.

Topnost snovi v vodi se določi, kjer je primerno, v skladu z OECD 105 ali enakovrednimi preskusnimi metodami.

Delež molske mase polimera pod 1 000 g/mol se določi v skladu z delom A.19 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 ali enakovrednimi preskusnimi metodami.

Merilo 4 – Biološka razgradljivost in biološki akumulativni potencial

Zahteve za biološko razgradljivost in biološki akumulativni potencial morajo biti izpolnjene za vsako navedeno snov, ki je nad 0,10 % (m/m).

Mazivo ne sme vsebovati snovi, ki: niso biološko razgradljive in so (potencialno) bioakumulativne.

⁽¹⁾ UL L 142, 31.5.2008, str. 1.

Vendar mazivo lahko vsebuje eno ali več snovi z določeno stopnjo razgradljivosti in potencialno ali dejansko bioakumulacijo do kumulativne masne koncentracije, kakor je navedeno v preglednici 1.

Ocenjevanje in preverjanje: Skladnost se dokazuje s predložitvijo naslednjih podatkov:

visoko kakovostnih poročil o preskusih ali podatkov iz literature (preskušanje se opravi v skladu s sprejemljivimi protokoli in dobro laboratorijsko prakso), vključno z navedbami biološke razgradljivosti in, kadar je to potrebno, (možne) bioakumulacije vsake sestavine.

4.1 Biološka razgradljivost

Snov se šteje za *popolnoma biološko razgradljivo* (aerobno) v naslednjih primerih:

1. Če se v 28-dnevni študiji o biološki razgradljivosti v skladu z delom C.4 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008, OECD 306, OECD 310 dosežejo naslednje stopnje biološke razgradljivosti:

- v preskusih končne biološke razgradljivosti na podlagi raztopljenega organskega ogljika $\geq 70\%$,
- v preskusih končne biološke razgradljivosti na podlagi izčrpanosti kisika ali ustvarjanja ogljikovega dioksida $\geq 60\%$ teoretičnih maksimumov.

Pri teh preskusih končne biološke razgradljivosti ni nujno, da se uporablja načelo desetdnevnega okna. Če snov doseže stopnjo praga biorazgradljivosti v 28 dneh in ne v desetdnevnem časovnem oknu, se predvideva počasnejša stopnja razgradljivosti.

2. Če je količnik med BOD5/ThOD ali BOD5/COD $\geq 0,5$. Količnik BOD5/(ThOD ali COD) se lahko uporablja samo, če ni na razpolago podatkov na podlagi dela C.4 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008, OECD 306 ali OECD 310 ali kakršnih koli drugih enakovrednih preskusnih metod. BOD5 se oceni v skladu z delom C.5 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 ali enakovrednimi metodami, medtem ko se COD oceni v skladu z delom C.6 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 ali enakovrednimi metodami.

Snov se šteje za *inherentno biološko razgradljivo*, če kaže:

- biološko razgradljivost $> 70\%$ pri preskusu za inherentno biološko razgradljivost v skladu z delom C.9 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 ali OECD 302 C ali po enakovrednih metodah ali
- biološko razgradljivost $> 20\%$ vendar $< 60\%$ po 28 dneh pri preskusih na podlagi izčrpanosti kisika ali ustvarjanja ogljikovega dioksida v skladu z delom C.4 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008, OECD 306, OECD 310 ali po enakovrednih metodah.

Preskusa za biološko razgradljivost ni treba opraviti, kadar:

- je razvrstitev snovi, baznega olja ali dodatka že navedena na razvrstitvenem seznamu mazalnih snovi ali je mogoče predložiti veljavno izjavo o skladnosti, ki jo izda pristojni organ.
- Snov biološko ni razgradljiva, če ne izpolnjuje meril za popolno in inherentno biorazgradljivost.

Za oceno biološke razgradljivosti snovi vlagatelj lahko uporabi tudi podatke o referenčni snovi. Za oceno biološke razgradljivosti snovi so „podatki o referenčni snovi“ sprejemljivi, če se referenčna snov razlikuje samo za eno funkcionalno skupino ali fragment od snovi, uporabljene v proizvodu. Če je referenčna snov hitro ali inherentno biorazgradljiva in ima funkcionalna skupina pozitivni učinek na aerobno biorazgradljivost, potem se tudi uporabljena snov lahko šteje za hitro ali inherentno biorazgradljivo. Funkcionalne skupine ali fragmenti s pozitivnim učinkom na biorazgradljivost so: alifatski in aromatski alkohol [-OH], alifatske in aromatske kisline [-C(=O)-OH], aldehidi [-CHO], estri [-C(=O)-O-C], amidi [-C(=O)-N ali -C(=S)-N]. Treba je zagotoviti ustrezno in zanesljivo dokumentacijo študije o referenčni snovi. V primeru primerjave s fragmentom, ki ni vključen zgoraj, je treba zagotoviti ustrezno in zanesljivo dokumentacijo študij o pozitivnih učinkih funkcionalne skupine na biorazgradljivost strukturno podobnih snovi.

4.2 Bioakumulacija

Preskusa za (možno) bioakumulacijo ni treba opraviti, kadar ima/je snov:

- molsko maso > 800 g/mol ali
- molekularni premer $> 1,5$ nm (> 15 Å) ali
- koeficient porazdelitve oktanol/voda $\log K_{ow}$ vrednost < 3 ali > 7 ali
- izmerjeno vrednost BCF ≤ 100 l/kg ali
- polimer, delež njene molske mase pod $1\,000$ g/mol pa je manjši od 1% .

Ker je večina snovi v mazivih precej hidrofobnih, mora vrednost BCF temeljiti na vsebnosti teže lipidov in paziti se mora na to, da se zagotovi zadostni čas izpostavljenosti.

Biokoncentracijski faktor (BCF) se oceni v skladu z delom C.13 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 ali z enakovrednimi preskusnimi metodami.

Koeficient porazdelitve oktanol/voda ($\log K_{ow}$) se oceni v skladu z delom A.8 Priloge k Uredbi (ES) št. 440/2008 ali OECD 123 ali z enakovrednimi preskusnimi metodami. Pri organskih snoveh, ki niso površinsko aktivne snovi in pri katerih preskusna vrednost ni na voljo, je mogoče uporabiti računsko metodo. Dovoljene so naslednje metode izračuna: CLOGP, LOGKOW, (KOWWIN) in SPARC. Pričakovana vrednost $\log K_{ow} < 3$ ali > 7 , pridobljena s katero koli od teh računskih metod, kaže, da se snov po pričakovanjih ne bo bioakumulirala.

Vrednosti $\log K_{ow}$ se uporabljajo samo za organske kemikalije. Za oceno bioakumulacijskega potenciala anorganskih spojin, površinsko aktivnih snovi in nekaterih organsko-kovinskih spojin se izvedejo merjenja BCF.

Merilo 5 – Obnovljive surovine

Sestavljen proizvod mora imeti vsebnost ogljika, ki izvira iz obnovljivih surovin, ki je:

- $\geq 50\%$ (m/m) za kategorijo 1,
- $\geq 45\%$ (m/m) za kategorijo 2,
- $\geq 70\%$ (m/m) za kategorijo 3,
- $\geq 50\%$ (m/m) za kategorijo 4,
- $\geq 50\%$ (m/m) za kategorijo 5.

Vsebnost ogljika, ki izvira iz obnovljivih surovin, pomeni odstotni delež mase sestavine A $\times$ [število C-atomov v sestavini A, ki so derivati iz (rastlinskih) olj ali (živalskih) maščob, deljeno s skupnim številom C-atomov v sestavini A] plus odstotni delež mase sestavine B $\times$ [število C-atomov v sestavini B, ki so derivati iz (rastlinskih) olj ali (živalskih) maščob, deljeno s skupnim številom C-atomov v sestavini B] plus odstotni delež mase sestavine C $\times$ [število C-atomov v sestavini C, ki so derivati iz (rastlinskih) olj ali (živalskih) maščob, deljeno s skupnim številom C-atomov v sestavini C] in tako dalje.

Vlagatelj na vlogi navede vrsto(-e), vir(-e) in izvor obnovljive(-ih) snovi glavnih sestavin.

Ocenjevanje in preverjanje: Vlagatelj pristojnemu organu predloži izjavo o skladnosti proizvoda s tem merilom.

Merilo 6 – Minimalna tehnična zmogljivost

- (a) Za hidravlične tekočine: vsaj merila za tehnično zmogljivost, določena v najnovjšem standardu ISO 15380, v razpredelnih 2–5. Dobavitelj na svojem informacijskem listu proizvoda navede, katera dva elastomera sta bila preskušena.
- (b) Za olja za menjalnike za industrijsko ali pomorsko uporabo: vsaj merila za tehnično zmogljivost, določena v standardu DIN 51517. Dobavitelj na svojem informacijskem listu proizvoda navede, kateri razdelek (I, I ali III) je bil izbran.
- (c) Za olja za verižne žage: vsaj merila za tehnično zmogljivost, določena v RAL-UZ 48 modri angel (Blue Angel).
- (d) Za olja za dvotaktne motorje za pomorsko uporabo: vsaj merila za tehnično zmogljivost, določena z „NMMA-potrdilom za maziva za dvotaktne bencinske motorje“ v okviru NMMA TC-W3.
- (e) Za olja za dvotaktne motorje za uporabo na kopnem: vsaj merila za tehnično zmogljivost za stopnjo EGD, določeno v ISO 13738:2000.
- (f) Za vsa druga maziva: prilagojenost za predvideno uporabo.

Ocenjevanje in preverjanje: Vlagatelj pristojnemu organu predloži izjavo, skupaj s pripadajočo dokumentacijo o skladnosti proizvoda s tem merilom.

Merilo 7 – Informacije, prikazane na znaku za okolje

Neobvezna oznaka z besedilnim poljem vsebuje naslednje besedilo:

- „— Med uporabo zmanjšana nevarnost za vodo in tla
- Vsebujejo velik delež snovi na biološki osnovi.“

Navodila za uporabo neobvezne oznake z besedilnim poljem so na voljo v „Navodilih za uporabo logotipa znaka za okolje EU“ na spletni strani: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm

Ocenjevanje in preverjanje: Vlagatelj pristojnemu organu zagotovi vzorec embalaže proizvoda z nalepko in izjavo o skladnosti s tem merilom.

Preglednica 1

Merila za mazivo in vsako navedeno snov

	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Razred merila	Hidravlične tekočine, olje za prenose za traktorje	Masti, masti za grodnične cevi	Olja za verižne žage, sredstva za razkalupljanje betona, maziva za žičnate vrvi in druga maziva, ki grede v celoti v izgubo	Olja za dvotaktne motorje za uporabo na kopnem ali pomorsko uporabo	Olja za industrijsko ali pomorsko opremo	
Stavki o nevarnosti in stavki R, ki označujejo nevarnosti za okolje in človekovo zdravje (odstopanje za merilo 1a)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Stavki o nevarnosti za zdravje ali okolje ali stavek R za mazivo med uporabo	Nič (Najnižja omejitev za razvrstitev v Uredbi (ES) št. 1272/2008 ali Direktivi 1999/45/ES)	Nič (Najnižja omejitev za razvrstitev v Uredbi (ES) št. 1272/2008 ali Direktivi 1999/45/ES)	Nič (Najnižja omejitev za razvrstitev v Uredbi (ES) št. 1272/2008 ali Direktivi 1999/45/ES)	Nič (Najnižja omejitev za razvrstitev v Uredbi (ES) št. 1272/2008 ali Direktivi 1999/45/ES)	Nič (Najnižja omejitev za razvrstitev v Uredbi (ES) št. 1272/2008 ali Direktivi 1999/45/ES)	
Izločitev posebnih snovi (merili 1b in 2)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Navedeno v OSPAR; seznamu Unije prednostnih snovi na področju vodne politike; organski halogeni; nitriti; kovine in kovinske spojine, razen Na, K, Mg, Ca in pri sredstvih za zgoščevanje Li, Al; v CMR kat 1,2 (R45, R46, R49, R60 ali R61); seznam kandidatnih snovi za Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	
Strupenost za vodno okolje (samo merilo 3.2)	Kumulativni masni deleži (% m/m) prisotnih snovi					
	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	
Nestrupeno (D)	Akutna strupenost > 100 mg/l ali NOEC > 10 mg/l	Neomejeno				
Škodljivo (E)	10 mg/l < akutna strupenost ≤ 100 mg/l ali 1 mg/l < NOEC ≤ 10 mg/l	≤ 20	≤ 25	≤ 5	≤ 25	≤ 20

Strupenost za vodno okolje (samo merilo 3.2)		Kumulativni masni deleži (% m/m) prisotnih snovi				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Strupeno (F)	1 mg/l < akutna strupenost ≤ 10 mg/l ali 0,1 mg/l < NOEC ≤ 1 mg/l	≤ 5	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1	≤ 5
Zelo strupeno (G)	Akutna strupenost ≤ 1 mg/l ali NOEC ≤ 0,1 mg/l	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 1/M (*)
Biološka razgradljivost in bioakumulacija (merilo 4)		Kumulativni masni deleži (% m/m) prisotnih snovi				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Popolnoma aerobno biološko razgradljivo (A)		> 90	> 75	> 90	> 75	> 90
Inherentno aerobno biološko razgradljivo (B)		≤ 5	≤ 25	≤ 5	≤ 20	≤ 5
Ni biološko razgradljivo IN ni bioakumulativno (C)		≤ 5		≤ 5	≤ 10	≤ 5
Ni biološko razgradljivo IN bioakumulativno (X)		≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1
Frakcija ni ocenjena za strupenost na vodno okolje (merilo 3.2) ali biološko razgradljivost/bioakumulacijo (merilo 4)		Kumulativni masni deleži (% m/m) prisotnih snovi				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
		< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5
Obnovljivost (merilo 5)		Kumulativni masni deleži (% m/m) prisotnih snovi				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Na podlagi ogljika		≥ 50 %	≥ 45 %	≥ 70 %	≥ 50 %	≥ 50 %
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Minimalna tehnična zmogljivost (merilo 6)	Hidravlične tekočine: ISO 15380, razpredelnice 2–5 Olja za prenose za traktorje: prilagojenost za predvideno uporabo	Prilagojenost za predvideno uporabo	Olja za verižne žage: kot v RAL UZ 48. Drugo: prilagojenost za predvideno uporabo	Olja za dvotaktne motorje za pomorsko uporabo: kot v NMMA TC-W3 Olja za dvotaktne motorje za uporabo na kopnem: kot za stopnjo EGD v ISO 13738:2000	Olja za menjalnike za industrijsko ali pomorsko rabo DIN 51517	

(*) M je množilni faktor 10 za snovi, ki so zelo strupene za vodno okolje v skladu s preglednico 1b v Direktivi Komisije 2006/8/ES (UL L 19, 24.1.2006, str. 12).

Množilni faktor (M)	Vrednost LC50 ali EC50 („L(E)C50“) za snov
1	$0,1 < L(E)C50 \leq 1$
10	$0,01 < L(E)C50 \leq 0,1$
100	$0,001 < L(E)C50 \leq 0,01$
1 000	$0,0001 < L(E)C50 \leq 0,001$

Za snovi z nižjo vrednostjo LC50 ali EC50 kakor 0,0001 mg/l, se ustrezne mejne vrednosti izračunajo skladno s to vrednostjo (v faktorju 10 intervalov).

Preglednica 2

Zahteve glede strupenosti za vodno okolje za različne kategorije maziv – Zahteve za podatke za mazivo in njegove glavne sestavine

Merilo 3.1	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Akutna strupenost za vodno okolje za sveže pripravljeno mazivo na treh prehranjevalnih ravneh: alge, vodne bolhe in ribe	> 100 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 100 mg/l
Akutna strupenost za vodno okolje za vsako glavno sestavino na vsaki od dveh prehranjevalnih ravni: alge, vodne bolhe in rake	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l